

živali kot krotke poslušalke. Ta podoba je zelo slična Orfejevemu spomeniku v Ptuj in je ba- je celo po njem posneta. Tu so tudi odkrili razne druge rimske starine in kamnolom pod Sv. Uršo v višini 1106 m, kjer so že Rimljani lomili pohorski mramor. Po svetem opravi- smo se napotili proti počitniškemu domu kra- ljice Marije. Ogledali smo si Pohorski in Ma- riborski dom. Po težki ločitvi od planinskih krasot smo se vrnili proti domu. Spotoma smo si še ogledali stari, večinoma že razpadli grad »Gromberg«, nato pa hodnik, ki vodi Bog ve kam. Tako smo se naposled vrnili z višin, kjer se duh in telo krepi ter žalosten obraz raz- vedri.

Sv. Frančišek v Sav. dolini. »Vaš dan je danes, ljube matere,« smo v nedeljo, dne 29. maja lahko rekli, ko smo prvokrat slovesno proslavili materinski dan. V jedrnatih besed- dah je zjutraj v cerkvi g. župnik Vogrinec razložil mogočen vpliv dobre matere, ne le na družinsko, temveč tudi na javno življenje in nasprotno, koliko zla lahko povzroči slaba ma- ti. Med sveto mašo so matere skupno pristopi- le k mizi Gospodovi. Popoldne se je po slo- vesnih večernicah zbralo v društveni dvorani na 200 ljudi. Med njimi so bile častno zastop- pane matere — toliko jih dvorana še ni vi- dela — kjer so poleg govora predsednika pro- svetnega društva Jamnika številni mali in veliki deklamatorji izražali čustva vdanosti njim, ki to pač v resnici zaslužijo. V igrici »Dva računa« smo videli, da je materi plačilo za trud, ki ga ima z otroci, njena ljubezen. Pomenljiva dekliška igra »Za srečo«, je s svo- jo globoko vsebino šla res do srca. Fantje in dekleta so pod vodstvom Ivana Časla prav dobro zapeli štiri, slavnosti primerne pesmi. Vso slovesnost je močno povzdignil nastop tamburaškega zbora, ki je po par mesecih ob- stoja pod vodstvom Ivana Ročnika pokazal priznanja vredno sposobnost. Hvala vsem, ki ste pripomogli, da je vse tako lepo poteklo! Naj bi praznično razpoloženje, ki je vladalo ta dan v naših srcih, vedno ostalo ter se iz- žarevalo v otroški ljubezni do naših skrbnih mamic!

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu pri- ljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Sv. Urban nad Mariborom. Kakor smo ob- ljubili, tako tudi storimo ter naznanjamo vsem ljubiteljem našega razglednega hriba in vsem častilcem sv. Urbana, da obhajamo tu gori prihodnjo nedeljo, dne 12. junija, že dolgo is- kreno zaželeno slovesnost blagoslovitve naše zunanji in znotraj popolnoma prenovljene cerk- ke. Lepa je, da jo z radostjo gleda oko. Vel- liko so si prizadevali sosedje od blizu in da- leč, da se delo posreči; veliko so že darovali in žrtvovali in še tudi bodo, da nas ne bodo tlačili dolgovi; in veliko je zdaj tudi njihovo in cele kamniške župnije veselje, da se je delo srečno končalo in da pride dan slovesne bla- goslovitve tako okusno prenovljene cerkve sv. Urbana. Da ste priče naše radosti in da poča- stite priljubljenega varuha naših vinskih go- ric in sadonosnikov, pridite vsi, ki se radi ozi- rate na naš prijazni hrib in belo cerkev na njem, pridite sem gori vi vsi iz okoliškega gri- čevja in milih dolin, posebno še vi iz mari- borske, kungoške, svečinske in šentjurske strani ter pred vsem vi naši najbližnji sosedje in najzvestejši prijatelji Križančani, pridite prihodnjo četrto pobinkoštno nedeljo, dne 12. junija. Ob pol devetih bo blagoslovitev cerkve, nato pa pridiga in slovesna sveta maša ter nazadnje darovanje za olajšanje našega plačil- nega bremena. Prihitite! Vsi častilci sv. Urba- na — dobro došli!

Rošpah tik Maribora. Neizprosna smrt si je zadnji četrtek izbrala iz naše sredine pridnega sosesa Ferdinanda Pukl, kateremu smo pač vsi želeli še dolgo življenje. Po zgodnji smrti staršev so trije sinovi sami gospodarili, dokler si nista dva ustvarila lastnih domov in si je Ferdinand na rojstni dom pripeljal pridno go- spodinjco od Sv. Križa. V srečnem zakonu je živel in zgledno, pridno in modro gospodaril, da bi lahko dobro shajali njegovi peteri otroci — tri hčerke in dva sina — na prelepem domu ob kapeli, kjer njegov rod gospodari nepresta- no že nad sto let in iz katerega je tudi izšel bivši župnik v Rušah. Na stari podrtiji si je postavil nov krasni dom, ki ponosno gleda k nam proti Kamnici in gori proti Sv. Urbanu

ter tje proti Spodnji Sv. Kungoti in v Pesniško dolino. Pa kakor se je pritepla v veseli raj pogrebna kača, se je oglasila tudi na Pulko- vem domu svetovna vojna ter odpeljala skrbnega gospodarja najprej na vzhodno in potem še na južno fronto in mu zadajala kal smrti, ko je bil prestreljen skozi levo ključ- nico. Pri svojem povratku na dom je našel po- polnoma novo gospodarsko poslopje, katero mu je postavila zvesta žena na mestu kmalu po izbruhu vojne pogorelega starega. Toda si- romak ni več okrevljal. V začetku letošnje zi- me se je še težko poškodoval ter si je okoli pusta pri padcu še zlomil nogo in si od tistih dob ni mogel več odpomoči. Celó spomlad je preživil v mariborski bolnici, iz katere se je po binkošnih preselil na svoj ljubljani dom, da tam — lepo z Bogom spravljen — v svojem petdesetem letu na večno zaspi. Dobra vzgoja otrok, zgledno krščansko življenje, neprestana skrb za lepoto domače kapele ob cesti in pa velika ljubezen do cerkve sv. Urbana so bili poleg velikega števila domačih faranov in do- brih Križančanov zadnje soboto vrli spremlje- valci na njegovi zadnji poti k Sv. Urbanu, ka- tero je vodil msgr. Vreže, profesor iz Maribora, in bodo tudi zagovorniki njegovi pred presto- lom božjim.

Št. Peter pri Mariboru. Število Mohorjanov je letos za malenkostno število padlo. Pa kdor je zamudil naročiti Mohorjeve knjige, naj to stori naknadno. Meseca julija tega leta prire- di prosvetno društvo »Skala« tombolo, na kar že danes opozarjamo Šentpeterčane. Suša se nam je obetala, pa Bog nam je še pravočasno poslal pohlevnega dežja, da so zopet oživela naša polja, vinogradi in sadovnjaki. Zato smo — hvala Bogu — zopet ene skrbi rešeni. Sado- nosniki kažejo izbornost, ter se nam obeta, če ne bo kakšnih vremenskih nezdov — bogata letina. Število vinotočev je manjše od prete- klih let. Pač pa se prodaja skoraj povsod od pet litrov naprej. — Za slučaj, da bi Šentpeter- čanom še ni bil znan odlok ministrstva pro- svete od 4. februarja tega leta, ga v kratkih obrisih navajamo. Okrožnica ministrstva ob- soja grde navade, radi katerih verski in moral- ni čut pada in se gubi. Okrožnica dalje pravi tudi naslednje: »Brez močnega verskega in moralnega čuta ni nikakor možna ljudska dru- žabna skupnost.« Zato se učitelstvu priporoča,

hčerka indijskega boga- taša, pristašinja Gan- dhija, a ne živi spoko- rno po njegovem vzgle- du. Stanuje navadno v razkošnem hotelu v mestu Bombay in šofi- ra sama avto. Vzgojena je bila na dvoru naj- bogatejšega indijskega kneza v Haiderabadu. Po očetu je podedovala dve lastnosti: usmilje- no srce do revežev ter tlačenih in strast za mešanje raznih kovin in tekočin.

Izkoriščanje toplih vrelcev.

Na otoku Islandu je, kakor znano, polno vročih vrelcev, takozva- nih gejzirov, ki brizga- jo svojo vodo do 60 m visoko. Nekateri teh vrelcev izkoriščajo že nekoliko let za segreva- nje hiš v Reykjaviku,

polkovnik Hrvatske in upravitelj Slavonske kra- jine.«

Hasan paša vendar ni mogel dobiti Siska niti s silo niti z grožnjami. Ko je udarjal nanj pet dni zama, je naenkrat prekinil oblego in pu- stošil hrvatsko ozemlje. Tekom zadnjih dveh let je osvojil in požgal v Krajini okoli 26 gradov ter trdnjav in odpeljal v sužnost 35.000 ljudi. Zima je šele končala boje v nesrečnem letu 1592, ki je stalo kristjane toliko krvi in denarja, Slovencem in Hrvatom pa zapustilo strah in trepet za bo- dočnost.

Napočilo je usodepolno leto 1593, tretje leto borbe za Sisek, ki je bil poleg Karlovca še edini branik hrvatskih in slovenskih dežel; vse drugo je bilo v razvalinah ali pa v turških rokah. Padec te močne trdnjave bi bil odprl Turkom vrata v osrčje naših planinskih dežel. Dobro pripominja zgodovinar Valvazor: »Sisek je imel biti po na- črtu Hasanovem tista vrv, s katero je hotel nase pritegniti in podvreči Štajersko in Kranjsko.« Enako povdarja pomen Siska slovenska narodna pesem, ki se glasi:

Če Turek vzel nam Sisek bode,
Nam narobe vse, vse pojde:
Mest' Ljubljana bo pokrajna
Dežela Kranjska turška drajna.

Vse se je balo, da pride huda nesreča nad hrvatsko in slovensko zemljo takoj, ko skopni sneg. Iz nekega zasebnega pisma lahko posna- memo, s kolikimi strahom so pričakovali ljudje, kaj bo prišlo. »Zgubljen bi bil Sisek, pa tudi vsa Kranjska, ako bi ne bil Bog čudežno pomagal. Že so sklenili Ljubljančani večji del bežati; dru- gim, zlasti ženskam in otrokom, so svetovali, če pride sovražnik pred mesto, naj raje trumoma poskačejo v Ljubljanico, kakor da bi bile oskru- njene od Turkov. Spominjam se, da sem vse to večkrat slišal od stare matere.« Tako piše neki nepodpisani poročevalec.

Vkljub temu je bila vnema za obrambo meje precej mlačna. Cesar Rudolf je bil pač poslal že minulo jesen v Zagreb mejnega grofa Karola Burgavskega in mu izročil nad vojsko vrhovno poveljništvo. A dolgo jesensko deževje je prisi- lilo nekaj njegovih vojakov, da so se vrnili do-

da ob vsaki priliki delajo z živo besedo in s svojim osebnim zgledom na versko moralnem izobraževanju.

Dobrovoce pri Mariboru. Dne 25. maja je v Gospodu mirno zaspal posestnik iz Dobrovoce, Avgust Avguštin, ki je preminul v najlepši moški dobi. Kako so rajnega Avgusta ljubili vsi občani, je pričal njegov pogreb, ki sta ga vodila oba dušna pastirja iz Slivnice. Rajni zapuščala žalujočo ženo in petero nepreskrbljenih otrok. Njegovi čislani rodbini izražamo svoje sožalje! Rajnemu pa bodi Bog milostljiv sodnik! Ohranimo mu časten spomin.

Dogoše. Dne 12. junija se vrši v Dogošah dopoldan župni sestanek Gasilske župe Maribor desni breg. Popoldne bo v gostilni Miki v Dogošah vrtna veselica. Da bodo posestniki vzajemno zadovoljni, skrbi domače gasilno društvo.

Slivnica pri Mariboru. Pretekli teden nam je celourno zvonjenje zjutraj, opoldan in zvečer naznanjalo tužno vest, da je zaspala v Gospodu obča spoštovana in priljubljena Terezija Špurej, v starosti 69 let. Bila je vzgled pobožnosti; od nje ni bilo slišati nikdar žal besede. Kot samska je svoje življenje posvetila Mariji in Bogu, zato tudi upamo, da se zdaj veseli pri svoji nebeški Materi. Draga Trezika, počivaj v miru! V sredo zvečer, dne 11. maja, so goreli lepi kresovi po hribih in poljih slivniške župnije v proslavo 60 letnice našega zaslužnega moža dr. Antona Korošca. Po vaseh so zavedni, katoliško misleči fantje nabili tudi možnarje, da je pokalo in odmevalo od vrha Pohorja daleč v širo poľe. S tem smo pokazali, da imamo v Slivnici mnogo mnogo prijateljev in soimšljenikov. Ima pa tudi nasprotnike, večina same bivše nemškutarje, ki so se pa po vojni preobrnil v čisto druge vrste volkov.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Pretekli ponedeljek, dne 30. maja smo obhajali v Jurjevem dolu poroko mladega posestnika Jožefa Ornika z vrlo Marijino družbenico Liziko Partličovo. Ob tej priliki so zbrani gostje zbrali 132 Din ter poklonili sorodniku, ki se pripravlja za novomašnika. Vsem darovalcem iskrena zahvala, novoporočencema pa obilo sreče!

Hajdina pri Ptuj. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 12. junija na vrtu Ivana Ogrizeka veliko tombolo s prav lepimi dobitki. Čiti dobiček je namenjen za izplačilo no-

ve motorne brizgalne. Kdor hoče biti srečen, naj pride v nedeljo na Hajdino. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na prihodnjo nedeljo.

Šikole pri Pragerskem. Meseca maja so odšle kar tri neveste iz naše vasi in se podale na pot novega življenja. Prva jim je pokazala pot v zakonsko življenje Lenčka Kušar, ki se je poročila z Ludvikom Gaišt. Kar drugi dan ji je sledila mladenka Barica Zaizar z mladeničem Franc Lenartom. Teden pozneje, dne 23. maja, pa sta si v dosmrtno zakonsko zvezo podala roke Marija Čelan in vrli mladenič Rudolf Čelan. Zakonski jarem ne bodi jim nikdar pretežak. — Tudi pri nas se pojavljajo požari. V sosedni vasi je gorelo pri Francu Beraniču in posestnici Mariji Klasinc. Sosedje in vaščani, pomagajte jim, s čimer morete, saj pregovor pravi: »Če hočeš, da ti Bog pomaga, ne goni reveža od praga!«

Sv. Venčeslav. Žalostno so zapeli zvonovi v slovo g. Anđ Povh. Bila je zelo priljubljena gospa po vsej župniji ter izven nje. Kruta smrt jo je dne 1. junija iztrgala iz sredine njenih dragih. Bolehala je že dolgo časa. Sam Bog jo je rešil vseh zemeljskih muk. Osvobodena vsega trpljenja se je preselila tja, kjer ni žalosti ne solz. Onstran groba naj ji sveti večna luč. Žalujočo družino tolaži vsemogočni Oče!

Sv. Barbara v Slov. goricah. V nedeljo, dne 12. junija tega leta priredi naše gasilno društvo veliko tombolo ob priliki župnega sestanka z bogatimi dobitki. Ob 10. uri bo sveta maša za gasilce. Prijatelje in tovariše vabimo na prijazne naše griče. Občina Korena je letos pričela v večjem obsegu gradnjo nove ceste ter bo letos čez 2 km ceste gotove. Pred kratkim se je vršila tehnična revizija te gradnje, o kateri se je gradbeni inženir pohvalno izrazil, da je delo dobro in dosti narejenega. Ban. uprava nam je obljubila podporo, prosimo tudi cestni odbor, da nas upošteva, da delo čimprej dovršimo. Obeta se nam lepa sadna letina, le sena bo po hribih malo.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Strašna nesreča je doletela družino Franca Klobasa, tesarja in posestnika v Zgornjih Žerjavcih. V starosti 58 let se je smrtno ponesrečil dne 14. maja pri dviganju plohov na tesarškem delu. Ponesrečenemu očetu so nudili takojšnjo zdravniško

pomoč doma, potem v bolnici, kjer je v strašnih bolečinah umrl na hinkošno nedeljo zjutraj ob 4. uri. Rajni je bil pravi krščanski mož, vzor in posestnik ter priden delavec. Naj počiva v miru! Njegovi družini naše sožalje!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Ze dva meseca načeljuje naši trški občini gosp. Ernest Golob, gostilničar in posestnik, ki je bil imenovan od banske uprave na mesto prostovoljno odstopivšega g. Valentina Klemenčiča, brata odlikovanega P. Pelagija. Za šolskega upravitelja je bil imenovan g. Josip Golob na mesto g. Franca Golež, ki je bil prestavljen za šolskega upravitelja v Št. Ilj v Slov. goricah. Ze dalje časa se zdravi v mariborski bolnici g. župni upravitelj in gvardijan P. Ernest Jenko, ki je nevarno obolel na očeh. Želimo mu vsi skupaj, da bi kmalu popolnoma ozdravel ter se zdrav vrnil v našo sredo, ker ga že vsi, zlasti še samostanska družina, prav težko pogrešamo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. (Visoko odlikovanje našega rojaka v tujini.) Iz Gradca nam je došlo sledeče sporočilo: V nedeljo, dne 29. maja tega leta smo v graškem frančiškanskem samostanu obhajali veliko slovesnost, katere povod je bilo odlikovanje preč. P. Pelagija Klemenčiča, provincijala avstrijske frančiškanske provincije. Prišel je sam naučni minister in deželni glavar dr. Rintelen. V daljšem nagovoru je slavil P. Pelagija kot izbornega provincijala ter posebno poudarjal, da ni samo rešil provincije v težkih časih iz mučnih položajev, temveč je celo pripomogel h krepkemu duhovnemu življenju in jo s postavitvijo srafiškega semenišča postavil na trdni temelj. Po svojem govoru je gospod minister preč. P. Pelagiju pripel na prsi veliko častno znamenje »Signum laudis«. V prejšnjih časih je bilo s tako odliko združeno avstrijsko plemstvo. K visokemu odlikovanju so P. Pelagiju med drugimi odličnimi gosti čestitali graški frančiškanski gvardijan, kanonik dr. Krenn v imenu sekovskega škofa in drugi. K temu odlikovanju tudi mi Trojičani prav iskreno čestitamo in sploh vsi Slovenci moramo biti tega veseli, da je namreč sin slovenske matere dosegel v tujini tako visoko čast in odliko.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Zadnji dan majnika smo imeli pogreb, kakršnih se pri nas ne

mov. Le grofu Alfonzu Montecuculiju je ukazal Karol Burgavski, naj s svojimi 150 možmi prezimi v Novem mestu. Toda Novomeščani so se branili teh vojakov, češ, da nimajo za njihove konje krme in hlevov. Zato so morali ostati v Krškem. Mejni grof Burgavski je zapustil Zagreb koncem januarja. Na njegovo mesto je poslal nadvojvoda Ernest Ruperta pl. Eggenberga, ki je bil izkušen general. Dal mu je naslov komisarja, sam si je pa pridržal naslov vrhovnega poveljnika nad vsemi četami v Krajini.

Eggenberg je došel v Zagreb začetkom februarja in začel zbirati krog sebe večjo armado. Nadvojvoda Ernest mu je poslal 500 konjenikov pod vodstvom Melhiorja Röderna iz Šlezije, Montecuculijeve vojake in nekaj solnograškega moštva, katerega je izprosil sam od nadškofa. Nadvojvoda je obvestil 27. aprila tudi kranjske stanove o preteči nevarnosti in jim ukazal, da naj odpošljejo vojsko, ki bo čuvala deželo. Dne 10. maja so izdali deželni oskrbnik grof Volk s Turna in Križa, deželni upravitelj Krištof baron Turjaški z vsemi deželnimi odborniki oklic, ki se je

prečital na prižnicah po vseh okrožjih Kranjske. Oklic je omenjal težave oboroževanja radi bližnje žetve, lakote, draginje in kuge, ki preti neprestano deželi, a je vendar določil sledeče: »Konjenica mora biti do 20. majnika v Zagrebu. Gospostva naj naredo takoj zapisnike pešcev z ozirom na ognjišča in kmetije. Zapisniki naj se pošljejo deželnemu oskrbništvu, da dobe stotniki četrtin prepise. Izberejo naj se za tridesetega, desetega in petega moža najbolj močni in pripravi ljudje. Kadar se bodo zapalili kresovi in dali ukazi s strelji ali s pisanimi oklici, naj trideseti, deseti in peti mož precej odide na določeno mesto, kakor se bode ukazalo.« — Tudi cesar Rudolf se je pričel bolj brigati za obmejno vojsko in jo podpiral z denarjem. Tekom enega leta je dovolil za kranjske čete 234.053 gld. 43 krajcarjev.

Medtem ko se je zbirala krščanska vojska, tudi bosanski paša ni držal križem rok. Že zgodaj na spomlad so začele napadati turške čete Hrvatsko krajino. V tolpah po 150 mož so divjali krvoloki med Kolpo in Savo in odvajali v sužnost kristjane.

(Dalje sledi.)

islandskem glavnem mestu. Sedaj je vlada izdelala načrt, po katerem bodo toplota kakih 100 vročih vrelcev izkoristili za kurjavo ogromnih rastlinjakov, v katerih bodo pridelovali sadje in zelenjavo. Načrt tehnično nikakor ni neizvedljiv, zahteval pa bo velikih stroškov za zgradbo rastlinjakov, mnogo kilometrov dolgih cevi, ki bodo izolirane, da se voda v njih ne bo shladila, in za vzdrževanje cevne sistema. Ker pa po drugi strani na Islandu zelenjave in sadja doslej niso mogli pridelovati, za uvoz pa so morali plačevati ogromne vsote, bo moral načrt tudi finančno uspeti in bo velikega pomena za to deželo.